RUSKI INWALID

No. 272.

WTOREK. 16 Listopada 1820 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

Królestwo Polskie.

z Warszawy, 11 Listopada.

— *z Dziennika praw.* —

Z Bożey Łaski
MY ALEXANDER I.
Cesarz Wsech Rossyy Król Polski
&c. &c. &c.

Wszem w obec i każdemu komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Obywatelom Królestwa Naszego Polskiego, wiadomo czyniemy iż Izba Senatorska i Poselska stosownie do przedstawionego w Imieniu Naszém proiektu, i po wysłuchaniu Mowców Rady Stanu i Kommissyiów Seymowych, uchwaliły co następuie:

Moratoryum ogólne za czasów Xięztwa Warszawskiego uchwalone, a na posiedzeniu Seymowém 1818 roku do dnia 1 Stycznia 1821 przeciągnięte, przedłużoném zostaie dla kapitałów przed dniem 20 Czerwca 1815 zahypotekowanych, aż do dnia 24 Grudnia 1821 roku,

Prowizyie iednak od tychże kapitałów do dnia 20 Czerwca 1815 roku narosłe, ulegaią przepisowi artykułu 3 postanowienia z dnia 16 Lipca 1817 roku.

Po upłynieniu terminu 24 Grudnia 1821 wolno będzie wierzycielom wypowiedzieć rocznie, iedną czwartą część kapitału hypotekowanego.

Po zważeniu niniejszey uchwały i po nadaniu iey mocą prawa, przez sankcyią Naszą Królewską stosownie do artykułu 150 Statutu organicznego o reprezentacyi narodowey, zalecamy, i rozkazuiemy, aby toż prawo stwierdzone wielką pieczęcią Stanu umieszczone było w Dzienniku Praw i przesłane do Senatu, Rady Stanu, Kommissyiów Rządowych i wszystkich Władz kraiowych; w szczególności zaś zalecamy Kommissyi Rządowey Sprawiedliwo-

ści prawo ninieysze iako maiące wszelką moc obowiązuiącą ogłosić.

Dan w Warszawie dnia 12 Października 1820 roku.

(podpisano) ALEXANDRE.
przez Cesarza i Króla
(L. S.) Minister Sekretarz Stanu
Ig. *Sobolewski.*
Zgodno z Oryginałem
Minister Sprawiedliwości
M. *Badeni.*
Sekretarz Jeneralny, Refer Stanu
J. *Hankiewicz.*

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Galycia i Lodomeria.

ze Llowa, 3 Listopada.

Wyznaczeni na Seym tegoroczny, C. K. Kommissarze iako to: JW. Teofil Hrabia *Załuski*, C. K. rzeczywisty Radca tayny i W. Kuchmistrz Koronny, tudzież JW. Jan *Batoski*, Strażnik Sreber Koronnych, udali się d. 15 Października w uroczystym orszaku do Prezesa Zastępcy w Wydziale Stanowym i Prezesa Seymu tegorocznego JW. Hrabiego *Stadnickiego* dla okazenia listów wierzytelnych.

Dnia 16 stanęło C. K. woysko i milicyia mieyska w paradzie.

O godzinie 10tey udał się JW. Hrabia *Stadnicki*, Prezes Seymu, do Zgromadzenia Seymowego; odczytawszy naywyższy Reskrypt Cesarski do siebie wydany, miał mowę i mianował Deputacyią do JWW. Kommissarzy Seymowych, do którey należeli: JW. X. *Witosławski*, Kanonik i Deputowany Kapituły Przemyślskiey Obrządku Łacińskiego, JW. Józef Hrabia *Łoś*, JW. *Janiszewski*, Chorąży Koronny, tudzież Burmistrz i Deputowany miasta *Lowa* P. *Hoffmann*.

JW. Xawery Hrabia *Zamoyski*, Deputat honorowy w Wydziale Stanowym, odczytał Zdanie sprawy Wydziału Stanowego względem tego, o czem Seym miał powziąć wiadomość.

O godzinie 11tey nastąpił uroczysty wiazd JWW. Kommissarzy Seymowych. Jechali z pomieszkania JW. Kommissarza pierwszego, w towarzystwie wysłaney po nich Deputacyi, otoczeni oddziałem iazdy i wśród szeregów woyska i milicyi mieyskiey, odbieraiąc wszędzie honory woyskowe.

Na wstępie przyymowali ich JW. Prezes Seymu i W. Urzędnicy Koronni, i odprowadzili ich do przeznaczonych krzeseł.

JW. pierwszy Kommissarz Seymowy miał następuiącą mowę przy otwarciu Seymu:

Prześwietne Seymuiące Stany!

Z woli Nayiaśnieyszey Cesarsko-Królewsko-Apostolskiey Mości Pana Miłościwego, mam zaszczyt i powinność wraz z godnym współkollegą dopełnić do Seymu teraźnieyszego naywyższe zlecenia.

W skutku pierwotnych ustaw dla Stanów Królestw Gallicyi i Lodomeryi nayłaskawszego udziału uznał Nayiaśnieyszy Pan dla potrzeb kraiu tego i ogółu Monarchii. zwołanie Seymu za przyzwoite.

Oycowska troskliwość Nayiaśnieyszego Monarchy o dobro narodów berłu Jego od wszechmocney Opatrzności powierzonych, przez zwrót kolei reprezentacyi narodowey w Seymach, mocniey dla Królestw Gallicyi i Lodomeryi udowodnioną zostaie.

Powodowane Stany prawdziwém poważaniem i wdzięcznością winną dla JW. Gubernatora Barona de *Hauer*, z czułym żalem widzą dla czasowey słabości obradom tym nieobecnego, atoli zasługi JW. Hrabi *Stadnickiego*, Prezesa Stanów, ziednawszy Nayiaśnieyszego Pana zaufanie, osładzaią tę stratę, przez posiadanie na tym urzędzie osoby powszechnie szacowaney.

Składam w twoie ręce szanowny Prezesie naywyższe postulata w celu onych w Stanach Seymuiących odczytania.

Chlubno iest dla nas dopełniaiąc tę dostoyną posługę, oświadczyć Wam Prześwietne Stany z woli i Imieniem Nayiaśnieyszego Pana, nayłaskawsze iego zadowolnienie, i oycowską serca Pańskiego życzliwość w pewności, iż wasze dla tronu nieskazitelne uczucia ninieysze postulata skutkiem uwieńczą.

Po przeczytaniu naywyższych reskryptów wydanych do Stanów, mówił daley JW. pierwszy Kommissarz Seymowy:

Prześwietne Seymuiące Stany!

Ogłoszone Postulata przekonywaią was o rzeczywistey pieczołowitości i dobroczynném sercu Nayiaśnieyszego Pana ku prawdziwemu szczęściu ludów swoich. Oto! mimo niezagoionych ieszcze blizn po tak długiém paśmie okropnych klęsk woyny, mimo gwałtownych potrzeb ogółu Państw iego nader tyczących, iednak nayłaskawszy Monarcha powodowany chęcią ulżenia, skłania ucho do prośb zanoszonych, przedsiębierze środki, aby podatki iak nayzgodniey z słusznością porównać, umnieyszyć i ustalić, a tém dowodzi, że na szczę-

ściu swych poddanych własne stanowi; czyliż to nie iest skutkiem owych wielkich przymiotów Nayiaśnieyszego Pana, iż każdemu od naywyższego stopnia do naylichszey chatki mieszkalney, przystępu do oblicza Pańskiego dozwala? Tak iest Prześwietne Stany, w kraiowych przedmiotach odbieraiąc przedstawienia Stanowe, w prywatnych zabezpieczony za tarczą serc ludzkich, sam na sam przymuiąc prośby, wszystkich potzeb staie się wiadomym. Do tylu dobrodzieystw dodać nadewszystko należy: nikt pod berłem litościwego Władcy uciśnionym bydź nie może, każdy stan prawdziwych swobód udziału i opieki praw doświadcza, niczyy los nie oddany kołu slepey fortuny, przed nikim podwoie Maiestatu nie zamknięte. Ale zbyteczne byłoby rozciągać się dłużey o wielkiey dobroci Pana szczęsliwie nam panuiącego, którego współcześni i odległa potomość wielbić nie przestaną; nie wątpię, iż iednomyślnym duchem zagrzani, z godnością temu zgromadzeniu właściwą i z troskliwém zachowaniem tey instytucyi, iaka łaskawie dozwolona, chętnie zaymiecie się dopełnieniem odczytanych postulatów.

JW. Prymasie Korony, znany z cnot prawdziwie pasterskich, dałeś nowy dowód gorliwości, kładąc obradom Seymu tego początek, od wezwania Boga zastępów, albowiem wszystkie czynności ludzkie są Wszechmocnego Tworcy świata dziełem; przyymiy winne podziękowanie, a iako pierwszy urzędnik kraiu racz połączać usiłowania swoie: tak silnie wsparte Stany posterskim i Prezesa światłem, pewne bydź mogą, pomyślnego swych obrad skutku.

Odiechali JWW. Kommissarze Seymowi wśród powyżey zachowanych uroczystych obrzędów. Poczém, uroczyste odwiedziny oddali pierwszemu JW. Kommissarzowi Seymowemu, Prezes Seymu, Urzędnicy Koronni i wszystkie Stany zgromadzone.

Dnia 18 i 19 naradzały się Stany względem obiawionych sobie Król: Postulatów i załatwiały inne ieszcze przedmioty należące do zakresu ich działalności.

Dnia 21go nastąpiło zamknięcie Seymu. Mianowana została Deputacyia JWW. Kommissarzy Seymowych: W. JX. *Bem*, Kanonik i Deputowany Kapituły Lwowskiey Obrządku Łacińskiego, JW. Kajetan Hrabia *Rey*, W. Tadeusz *Mysłowski*, i drugi Deputowany miasta *Lwowa* P. *Trompeteur*. Po odprawadzeniu JWW. Kommissarzy Seymowych wśród tych samych uroczystości, których przestrzegano przy zagaieniu Seymu, mieli znowu mowy: JW. Prezes Seymu, składaiąc Uchwały Seymowe, potém pierwszy Kommissarz i JW. Prymas Królestwa. Po ukończeniu tych, powrócili do siebie w uroczystych obrzędach JWW. Kommissarze, i znowu odbierali od Stanów, uroczyste odwiedziny.

Mowa JW. pierwszego Kommissarza Seymowego przy zamknięciu obrad:

Prześwietne Seymuiące Stany!

Odbieram skład czynności Seymu z rąk twoich szanowny Prezesie Stanów, iako dowód wierności i przywiązania narodu dla Nayiaśnieyszey Jego Cesarsko-Królewsko-Apostolskiey Mości Pana naszego Miłościwego, iako skład hołdu winnego za utrzymywanie nadaney szczoorobliwie reprezentacyi narodowey, a gdy zwrócięmy uwagę na liczne urządzenia systematycznego rządu, iakie do powszechnego dążą dobra, ktoż nie uzna tém mocniey obowiązku wdzięczności dla dobroczynney ręki, która wszystkie usiłowania celem spokoynego bytu całey Monarchii iednostaynie poświęca: żyie mieszkaniec bezpieczny w słodyczy pożądanego pokoiu, używa swobodnie praw służących, nie lęka się żadney przemocy, rząd czuwa troskliwie we wszystkiém. Jeżeli potrzeby dotąd naglące Państwa, nie dozwalaią czynić tyle ulgi w podatkach, ile serce Nayiaśnieyszego Pana ma nieomylnie w zamiarze, smiem atoli twierdzić, iż zaufanie, które pokładacie słusznie Prześwietne Stany w Jego naywyższey łasce i sprawiedliwości, nie zostanie zawiedzone: zgodnych z losem Opatrzności, pewnemi czyni, iż dobry władca nigdy narodu tego od swego łona oycowskiego nie oddali: te są naymocnieysze zalety iednaiące łaskawie panuiącego zaufanie i względy, na tym to węgielnym kamieniu gruntuie się prawdziwe szczęście ludów, połączone niezłomném ogniwém z trwałą świetnością Tronów.

JW. Prezesie Stanów i JW. Prymasie Korony, oddaię wam wespół z szanownym kollegą moim nayszczersze dzięki za czynne przyłożenie się waszém swiatłem i waszą gorliwością do obrad Seymu tego; równie i Wy godne członki stanowego wydziała, przymiycie w tym wyrazie cześć zasługom waszym winną. Poniesiemy do podnożka Tronu chlubne świadectwa was Prześwietne Stany i całego narodu przychylnych Nayiaśnieyszewu Panu chęci, oraz pokorne prośby w żądaniach waszych, a w tém nazwiemy się dwoiako szczęśliwi, ieżeli pełniąc zaszczytną wolę naylepszego z Monarchów zyskamy dla nas serca Wasze.

Anglii.

z Londynu, 3 Listopada.

Korrespondencyia urzędowa prowadzona z rządem badeńskim w celu sprowadzenia do Londynu szambelana pomienionego dworu Barona Von *Ende*, złożoną była iak wiadomo w parlamencie. Kommunikuiemy z niey następuiące pismo Lorda *Castlereagh* do ministra Angielskiego Lamb, adrescowane do Frankfortu pod dniem 5 Października roku terazuieyszego.

„Adwokaci Królowey donieśli dziś parlamentowi, że Baron von *Ende*, szambelan dworu wielkiego Xiążęcia badeńskiego, który oraz znaydował się przy osobie N. Pani, naówczas Xiężney *Wallii* w czasie pobytu iey w Carlsruhe w roku 1817—iest iednym z nayważnieyszych świadków z iey strony, że oświadczył on był chęć przybycia w tym celu do Londynu, byleby tylko otrzymał na to pozwolenie od rządu swoiego; lecz gdy iak ciż adwokaci twierdzą, wielki Xiąże badeński odmówił mu tego pozwolenia, zaniechał więc tego zamiaru i oświadczył aientowi Królowey Panu *Lemann*, że iuż niemoże udać się do Londynu. Gdyby adwokaci Królowey oświadczyli to byli wcześnie Rządowi; zapewneby ten miał za powinność upraszać wielkiego Xiążęcia badeńskiego w imieniu Króla swoiego o pozwolenie pomienionemu Baronowi ziechania do Anglii. A gdy ciż adwokaci twierdzą dotychczas, że obecność tego świadka niezbędnie iest potrzebną do uniewinnienia Królowey, a Król JMść ma za nayświętszą powinność *spełniać* wszelkie w tey sprawie ich życzenia; mam za tem rozkaz, abym imieniem Króla moiego doniosł JW. Panu, że chce tego, abyś natychmiast po otrzymaniu tych depeszów udał się do Carlsruhe i przez osobiste staronia przyczynił się do uskutecznienia tey prosby N. Pana do Wielkiego Xiążęcia badeńskiego. Szanuiąc prawa i zwyczaie obcych niezawisłych mocarstw, zostawuiąc oraz im zupełną wolność pozwolenia lub bronienia poddanym swoim stawania przed zagranicznem sądownictwem w charakterze świadków, Rząd W Brytański iest w zupełnem przekonaniu, że Wielki Xiąże zechce mieć wzgląd na ścisłą sprawiedliwość i bezstronność, iakiemi się powodować należy w tey sprawie. Ta to sprawiedliwość i bezstronność wymaga, aby tak przy oskarzeniu iak i przy usprawiedliwieniu się iednostayne i też same z obustron zachowane były prawidła. Według zeznania Barbary *Krantz*, ta nietylko miała pozwolenie; lecz nawet i zmuszoną była do udania się do Anglii, aby na zapotrzebowanie prokuratora ienerالnego świadczyła przeciwko Królowey. Ze wszystkiego tego wnoszę iż skoro gotowość ze strony Barona von *Ende* do stawienia się w charakterze świadka ze strony Królowey doprowadzoną zostanie do wiadomości Wielkiego Xiążęcia; wtenczas zapewne Jego Królewicowska Mość bez względu na wszelkie lub osobiste lub z okoliczności wynikaiące niedogodności, pozwoli pomienionemu Baronowi przybydz do Anglii. Sprawa Królowey, iak wiadomo iest JW. WPanu, zbliża się iuż do końca, zechcesz więc niezwłocznie postarać się o wysłanie rzeczonego świadka do Londynu. Mam nadzieię że samo iasne wyłożenie sprawy i chęci Rządu naszego, będzie dostatecznem do uproszenia Wielkiego Xiążęcia o dopełnienie życzenia naszego w tey mierze. Gdybyś zaś J. W. WPan znalazł iakie nieprzewidziane trudności; możesz w imieniu dworu monarchy swoiego podać tę prosbę na pismie i iak nayusilniey obowiązywać Jego Królewicowską Mość o dopełnienie tego, czego nayczystsza wymaga sprawiedliwość.«

(Podpisano) *Castlereagh.*

ROZMAITOŚCI.

— W okolicach *Beauvais* (we Francyi) natrafiono na warstwę pięknego marmuru. Jest on bardzo twardy i powiększey części koloru szarawego, chociaż ma cokolwiek żółtawych cieniów. Mieszkańcy okoliczui od dawna iuż używali go do rozmaitey budowy niewiedząc, że był marmurem.

Kurs Petersburski.

Dukat: hollend: nowy	—	rubli as:	— 11	50. k.
Ditto —	Ditto stary	— Ditto	— 11	25.—
Rubel srebrny	—	— Ditto	— 3	70.—

w Petersburgu.

w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.